

Конститутсия-кафолати рушди ҷомеаи адолатпарвар ва волоияти қонун

ОСАДДОШИ МАРДУМ

Нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон

№ 124 (4707)

ҶУМЪА, 13 ОКТАБРИ СОЛИ 2023

Аз 1 январи соли 1991 чоп мешавад

САФАРИ КОРИИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ МУҲТАРАМ ЭМОМАЛӢ РАҲМОН БА ҶУМҲУРИИ ҚИРҒИЗИСТОН

13-уми октябри соли 2023 Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои иштирок дар ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил ба шаҳри Бишкеки Ҷумҳурии Қирғизистон сафар карданд.

Дар Фурудгоҳи байналмилалӣ Душанбе Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро Раиси

Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Сарвазир Ҷумҳурии Тоҷикистон, муовини якуми Роҳбари Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар шахсони расмӣ ғусел намуданд.

Дар ин сафар Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро вазири корҳои хориҷӣ, ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои робитаҳои хориҷӣ ва оид ба

масъалаҳои иқтисодӣ ва дигар шахсони расмӣ ҳамроҳӣ мекунанд.

13-уми октябри соли 2023 Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон воридаи шаҳри Бишкеки Ҷумҳурии Қирғизистон шуданд.

Дар Фурудгоҳи байналмилалӣ «Манас» Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмонро Раиси Девони вазирони Ҷумҳурии Қирғизистон Ақилбек Жапаров истиқбол гирифт.

13-уми октябри соли 2023 дар ҳошияи ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар шаҳри Бишкек Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо Президенти Ҷумҳурии Қирғизистон Саидр Жапаров мулоқот намуданд.

Сарони давлатҳо ваъзи кунунӣ ва дурнамои муносибатҳои Тоҷикистон ва Қирғизистонро дар соҳаҳои сиёсӣ, тичоратӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ, гуманитарӣ ва ғайра баррасӣ намуданд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз муҳимияти густариши минбаъдаи робитаҳои чандинасраи дӯстӣ ва хусни ҳамҷаворӣи халқҳои Тоҷикистон ва Қирғизистон ёдовар гаштанд.

Дар қараёни музокирот таваҷҷуҳи хос ба масъалаҳои мубайн намудани ҳатти сарҳади давлатии Тоҷикистон ва Қирғизистон ва таваффуқов, ки ҷанге пеш дар ин самт ҳосил шуда буданд, зоҳир шуд. Сарони давлатҳо фаъолияти ҳайатҳои

ҳукумати оид ба делимитатсия ва демаркатсияи сарҳади давлатиро мусбат арзёбӣ ва ба фаъолсозии минбаъдаи кор изҳори ҷонибдорӣ карданд.

Президентҳо ба мувофиқа расиданд, ки муколамаи мунтазами сиёсӣ дар сатҳи олии, ки ба таъри анъанавӣ ба рушди тамоми доираи муносибатҳои дӯчониба тақон мебахшад, идома дода шавад.

13-уми октябри соли 2023 дар ҳошияи ҷаласаи Шӯрои сарони давлатҳои аъзои Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил дар шаҳри Бишкек музокироти Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ-Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо Президенти Федератсияи Россия муҳтарам Владимир Путин баргузор гардид.

Зимин мулоқот сарони давлатҳо ваъзи ва дурнамои тамоми маҷмӯи шарикӣ стратегӣ ва ҳамёрию ҳампаймониҳои Тоҷикистон ва Россияро муфасссал баррасӣ намуданд.

Пешвои миллат густариши фаъоли робитаҳои байнидавлатӣ ва қараёни мусба-ти ҳамкорӣи ҳар ду давлатро дар тамоми соҳаҳо бо қаноатмандӣ таъкид намуданд.

Ҳамчунин, сарони давлатҳо қараёни мусба-ти табодули молии мутақобила, имзои қарордодҳои дахлдор байни доираҳои тичоратӣ, созишномаҳо дар бораи таъсиси корхонаҳои муштарак бо сармояи Россия дар Тоҷикистон, инчунин, татбиқи лоиҳаҳои сармоягузорӣ дар соҳаи ҳамкорӣи саноатро баррасӣ намуда, масъалаҳои рушди ҳамёри дар соҳаҳои бонқдорӣ, молия, сармоягузорӣ, энергетика, кишоварзӣ ва дигар соҳаҳо, инчунин, зарурати беҳтар намудани ҳамёри сохторҳои дахлдор дар

соҳаи муҳоҷират мавриди баррасӣ қарор гирифтанд.

Сарони давлатҳо сатҳи баланди ҳамкорӣи фарҳангӣ ва гуманитариро бо таваҷҷуҳи хоса ба соҳаи маориф таъкид карда, аз огози лоиҳаи бунёди Маркази таълимӣ барои кӯдакони болаёқат ва Театри драматикӣ русии ба номи Маяковский дар Тоҷикистон изҳори назар намуданд.

Президентҳо изҳор доштанд, ки имкони густариши ҳамкорӣ дар соҳаи сайёҳӣ, бахусус, дар соҳаи тандурустӣ ва сайёҳии

кӯҳӣ вучуд дорад. Доир ба масъалаҳои амният, инчунин, масъалаҳои муҳими рӯзномаи байналмилалӣ ва минтақавӣ табодули афкор анҷом дода шуд.

(Идомаи гузоришҳо аз қараёни сафари кории Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба Ҷумҳурии Қирғизистон дар шумораи оянда нашр мешавад).

www.president.tj

Иҷлосияи панҷуми Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашум

11 - уми октябри соли 2023 тахти раёсати Раиси Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Маҳмадтоир Зокирзода ҷаласаи навбатии Иҷлосияи панҷуми Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашум баргузор гардид.

РАИС - Вакилони арҷманд!

Хоҳиш мекунам, аз қайд гузаред. Ҳоло дар толор 57 вакил ҳузур доранд.

Имкон шуд, ки ба кори ҷаласа шурӯъ намоем.

Чӣ гуна андешаҳо ҳастан? Нест.

Мутобикӣ моддаи 34-и Қонуни конститутсионии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ҷаласаи навбатии Иҷлосияи панҷуми Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон даъвати шашумро қушода эълон менамоем.

Вакилони арҷманд, ҳозирини гиромӣ!

Дар ҷаласаи Ҷедамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ - Намояндаи ваколатдори Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Маҷлиси миллий ва Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Ализода Зариф, вазири рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон Завқизода Завқӣ Амин, муовини вазири молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Қурбонӣён Сарвар Собир, муовини вазири тандурустӣ ва ҳифзи иҷтимоии аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон Абдусаммадзода Зулфия ва дигар шахсони даъватшуда иштирок доранд.

РАИС: - Вакилони арҷманд, ҳозирини гиромӣ!

Ба рӯзномаи ҷаласаи ҷордаҳ масъалаи пешниҳод шудааст, ки нухси он дар дасти шумо ҳастан.

Доир ба рӯзномаи тақлифи пешниҳоди дигар ҳастан? Нест.

Хоҳишмандаи ҷаласаи ҷордаҳ фарогирӣи масъалаҳои зерин Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон қабул гардид:

1. Дар ҳусуси Созишнома байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Аълоҳазрат Султони Бруней Доруссалом

ТАҒЙИРУ ИЛОВА БА ЯКЧАНД ҚОНУН БИНОБАР ВУСЪАТ ДОДАНИ ҲИСОББАРОВАРКУНИҲОИ ҒАЙРИНАҚДӢ

дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк

2. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи дигар пардохтҳои ҳатмӣ ба бучет»

3. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту илова ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк»

4. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту илова ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк»

5. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту илова ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк»

ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк»

7. Оид ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани илова ба Кодекси ҷиноятӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон»

8. Оид ба лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Кодекси ғумруки Ҷумҳурии Тоҷикистон»

9. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф»

10. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру илова ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тахсилоти олии касбӣ ва тахсилоти касбии бача аз муассисаи олии таълимӣ»

11. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ихтироъ»

12. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»

13. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи барҳамдиҳии ташиклотҳои қарзӣ»

14. Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи собиқадорон»

РАИС: - Ба баррасии масъалаҳои рӯзномаи шурӯъ менамоем.

Аз рӯи масъала «Дар ҳусуси Созишнома байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Аълоҳазрат Султони Бруней Доруссалом дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк» сухан ба муовини вазири молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Қурбонӣён Сарвар Собир дода мешавад. Марҳамат.

Сарвар ҚУРБОНӢЁН:
- Муҳтарам Раис, Раёсат, вакилони арҷманд ва ҳозирини гиромӣ!

Созишнома байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Аълоҳазрат Султони Бруней Доруссалом дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва

пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк» тибқи

расмиёти муқарраршуда, бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 - юми март соли 2010 тахти №157 маъқул доништа шуда, 3 - юми апрели соли 2010 аз тарафи намояндагони сатҳи олии ду ҷониб дар шаҳри Бандар Сери Бегаван ба имзо расонида шудааст. Қобили қайд аст, ки муқаррароти созишномаи мазкур дар доираи модели Конвенсияи байналмилалӣ нисбат ба андозҳо аз даромад ва сармоя (OECD) тахия гардида, ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи шартномаҳои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобикат менамояд.

Мақсад аз қабули созишнома, бартараф намудани андозбандии дукарата нисбат ба фаъолияти резидентҳои ҳар ду давлати аҳдкунанда, беҳтар намудани фазои мусоиди сармоягузорӣ, афзун гардонидани гардиши савдои байнидавлатӣ, зиёдшавии сармояи хориҷӣ ва таъсисҳои корхонаҳои нави муштарак байни Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Аълоҳазрат Султони Бруней Доруссалом мебошад.

Бинобар ин, аз шумо, вакилони арҷманд, бо эҳтиром хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи қарори пешниҳодшударо ҷонибдорӣ ва тасдиқ намоед.

РАИС: - Сухан ба узви Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба иқтисод ва молия Абдусаломзода Мунаввар дода мешавад. Марҳамат.

Мунаввар АБДУСАЛОМЗОДА:
- Муҳтарам Раис, Раёсат, вакилони арҷманд ва ҳозирини гиромӣ!

Созишнома байни Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Ҳукумати Аълоҳазрат Султони Бруней Доруссалом дар бораи канорагирӣ аз андозбандии дукарата ва пешгирии напардохтани андоз аз даромад ва молу мулк 3 - юми апрели

соли 2010 дар шаҳри Бандар Сери Бегаван ба имзо расида, аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои тасдиқ ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст.

Созишномаи мазкур нисбат ба андозҳо аз даромад ва сармоя, ки аз номи яке аз давлатҳои аҳдкунанда ё вохидҳои маъмурию ҳудудӣ, сиёсӣ ё мақомоти ҳокимияти маҳаллӣ, сарфи назар аз шакл ситонида мешаванд, татбиқ карда мешавад. Ҳамчунин, нисбат ба ҳама гуна андозҳои ба ҳаҷми монанд ва аз рӯи хусусияташон яхела баъди санаи ба имзо раси-

дани созишномаи зикршуда ба иловаи андозҳои мавҷуда ё бар ивази онҳо ситонида мешаванд, мавриди амал қарор негирад.

Кумитаҳои Маҷлиси намояндагон ва Раёсати ҳуқуқӣ Дастгоҳи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон созишномаи зикргардидаро мавриди баррасӣ қарор дода, бо пешниҳоди ҳулосаҳо онро ҷонибдорӣ намуданд.

Созишномаи тамоми расмиёти дохилро гузашта, ба моддаи 57 Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи шартномаҳои байналмилалӣи Ҷумҳурии Тоҷикистон» мутобик буда, ба талаботи санадҳои байналмилалӣи ҷавобгӯи мебошад. Аз ин рӯ, аз шумо, вакилони муҳтарам, хоҳиш менамоем, ки созишномаи мазкурро ҷонибдорӣ намуда, барои тасдиқи он овоз диҳед.

РАИС: - Ба маърузачӣ савол ҳастан?

(Давомаш дар саҳ. 2 - 3)

(Идома аз сах. 1 - 2)

Сарвар ҚҶРБОНИЁН:
- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» давоми мантиқии санадҳои қаблан баррасишуда буда, табиқи он, пардохти хароҷоти таҳсил дар муассисаҳои таълимии давлатӣ минбаъд тариқи ғайринақдӣ бо истифода аз воситаҳои иттилоотии пардохтӣ амалӣ мегардад. Аз ин рӯ, бо эҳтиром хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи пешниҳодшударо дастгирӣ намоед.

РАИС: - Сухан ба раиси Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба илм, маориф, фарҳанг ва сиёсати ҷавонон Содиқӣ Насиба дода мешавад. Марҳамат.

Насиба СОДИҚӢ:

- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» бо тартиби ҳуқуқӣ ташаббуси қонунгузорӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таъмини иҷрои талаботи банди 6-и Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22 - юми июни соли 2023 тахти №586 «Дар бораи тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ» таҳия ва пешниҳод гардидааст. Тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» механизмҳои ба таъри нақдӣ пардохт намудани ҳаққи хизматрасониҳои давлатиро ба танзим медарорад. Мувофиқи тағйироти сархати панҷуми қисми 7-и моддаи 55 калимаҳои «ворид мешаванд» ба калимаҳои «ба суратҳисоби бонкии муассисаи таълиийи ворид мегарданд» иваз карда, инчунин, иловаҳо ба моддаи 58 ворид мешаванд, ки минбаъд қабули пардохти ҳаққи хизматрасонии таълимии давлатӣ дар асоси шартнома ба таъри ғайринақдӣ амалӣ карда мешавад.

Лоиҳаи қонуни мазкур мутобиқи Қарори Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 - уми октябри соли 2023 тахти №1840 барои баррасӣ ба Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба илм, маориф, фарҳанг ва сиёсати ҷавонон ва барои пешниҳоди ҳуҷуқи ба кумитаҳои дигари Маҷлиси намояндагон ва Раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи Маҷлиси намояндагон супорида шуда буд. 9 - уми октябри соли 2023 дар ҷаласаи ваеи кумита ҳамаи кумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи Маҷлиси намояндагон лоиҳаи қонуни мазкурро ҷонибдорӣ намуданд.

Лоиҳаи қонуни мазкур ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мухлифат надорад. Бинобар ин, аз шумо, вакилони арчманд, бо эҳтиром хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф»ро ҷонибдорӣ намоед.

РАИС: - Ба маърузачӣ савол ҳаст?

Боз кӣ хоҳиши баромад кардан дорад? Нест.

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» ба овоз монда шуда, тасдиқ гардиб.

Лоиҳаи Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълиий» оғоз менамоем.

Сухан ба муовини вазири молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Қур

ТАҒӢЙИРУ ИЛОВА БА ЯҚЧАНД ҚОНУН БИНОБАР ВУСЪАТ ДОДАНИ ҲИСОББАРКУНИҲОИ ҒАЙРИНАҚДӢ

бониён Сарвар Собир дода мешавад. Марҳамат.

Сарвар ҚҶРБОНИЁН:
- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълиий» давоми лоиҳаи пеш аз ин баррасишуда мебошад.

Табиқи тағйирот, механизми пардохти маблағи таҳсил дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълиий тариқи ғайринақдӣ тавассути ташкилотҳои қарзии молиявӣ ва инфрасохтори дигари қабули пардохтҳои ғайринақдӣ ба суратҳисоби бонкии муассисаи таълиийи амалӣ карда мешаванд. Лоиҳаи қонуни мазкур ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мухлифат надорад ва аз буҷети давлатӣ маблағгузориҳои иловагиро талаб намекунад. Бинобар ин, аз шумо, вакилони ғиромӣ, бо арзи эҳтиром хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи пешниҳодшударо ҷонибдорӣ намоед.

РАИС: - Сухан ба муовини раиси Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба илм, маориф, фарҳанг ва сиёсати ҷавонон Малиқзод Парвина дода мешавад. Марҳамат.

Парвина МАЛИҚЗОД:

- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълиий» бо тартиби ҳуқуқӣ ташаббуси қонунгузорӣ аз тарафи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон бо мақсади таъмини иҷрои талаботи банди 6-и Фармони Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 22 - юми июни соли 2023 тахти №586 «Дар бораи тадбирҳои вусъат додани ҳисоббаробаркунии ғайринақдӣ» таҳия гардида, барои баррасӣ ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст.

Лоиҳаи қонуни мазкур мутобиқи Қарори Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 4 - уми октябри соли 2023 тахти №1843 барои баррасӣ ба Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба илм, маориф, фарҳанг ва сиёсати ҷавонон ва барои пешниҳоди ҳуҷуқи ба кумитаҳои дигари Маҷлиси намояндагон ва Раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи Маҷлиси намояндагон супорида шуда буд. 9 - уми октябри соли 2023 дар ҷаласаи ваеи кумита ҳамаи кумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи Маҷлиси намояндагон лоиҳаи қонуни мазкурро ҷонибдорӣ намуданд.

Лоиҳаи қонуни мазкур ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мухлифат надорад.

Вакилони муҳтарам, бо назардошти гуфтаҳои боло, бо эҳтиром хоҳиш менамоем, ки ба ҷонибдорӣ лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълиий» оғоз диҳед.

РАИС: - Ба маърузачӣ савол ҳаст?

Боз кӣ хоҳиши баромад кардан дорад? Нест.

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълиий» ба овоз монда шуда, тасдиқ гардиб.

Лоиҳаи Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии

Тоҷикистон «Дар бораи қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти олии касбӣ ва таҳсилоти касбии баъд аз муассисаи олии таълиий» ба овоз монда шуда, тасдиқ гардиб.

РАИС: - Ба баррасии масъала «Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйирот ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ихтироъ»» шурӯъ менамоем.

Сухан ба вазири рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон Завқӣ Амин дода мешавад. Марҳамат.

Завқӣ ЗАВҚИЗОДА:

- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

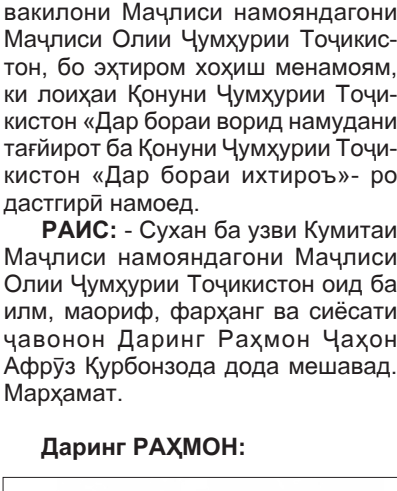
Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйирот ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ихтироъ»» бо мақсади мутобиқ намудан ба қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ», «Дар бораи бачи давлатӣ», «Дар бораи дигар пардохтҳои ҳақмӣ ба буҷет» таҳия гардидааст. Инчунин, лоиҳаи қонуни мазкур барои мувофиқ намудан ба Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 2 - юми ноябри соли 2007 тахти №546 «Дар бораи тасдиқ намудани меъёриҳои ҳироҷро барои анҷом додани амалҳои аз ҷиҳати ҳуқуқӣ муҳим ва пардохтҳо барои додани иҷозат оид ба истифодаи захираҳои табиӣ ё дигар захираҳои мавҷуда» ва Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 7 - уми октябри соли 2011 тахти №497 «Дар бораи тасдиқи андозаҳои пардохтҳои қорбарӣ, ки аз ҷониби Муассисаи давлатии «Маркази миллии патенту иттилоот»-и Вазорати рушди иқтисод ва савдои Ҷумҳурии Тоҷикистон ситонидна мешаванд» омода карда шуд. Мақсад аз ворид намудани тағйирот иваз намудани истилоҳоти соҳавӣ, яъне ивази калимаи «бач» ба калимаҳои «пардохтҳои ҳақмӣ ва қорбарӣ» мебошад.

Бояд қайд намуд, ки калимаи «Бач» мафҳуми умумӣ буда, ҳам пардохтҳои ҳақмӣ ва қорбарӣ ва ҳам дигар пардохтҳоро дар бар мегирад. Аммо дар соҳаи молияти зеҳнӣ, аз ҷумла дар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳа танҳо калимаи «пардохт» истифода мешавад.

Аз шумо, муҳтарам Раис ва вакилони Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, бо эҳтиром хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ворид намудани тағйирот ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ихтироъ»» ро дастгирӣ намоед.

РАИС: - Сухан ба узви Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба илм, маориф, фарҳанг ва сиёсати ҷавонон Даринг Раҳмон Ҷаҳон Афрӯз Қурбонзода дода мешавад. Марҳамат.

Даринг РАҲМОН:

- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйирот ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи ихтироъ»» бо мақсади мутобиқ намудан ба қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ», «Дар

бораи бачи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон», «Дар бораи дигар пардохтҳои ҳақмӣ ба буҷет», қарорҳои Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии соҳавӣ, инчунин, мутобиқ намудани ифодаҳои имлоӣ бо истифода аз ҳуқуқи ташаббуси қонунгузорӣ аз ҷониби Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия ва бо қарори №412 аз 31-уми августи соли 2023 барои баррасӣ ба Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод шудааст.

Лоиҳаи қонуни мазкур мутобиқи Қарори Шӯрои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 25 - уми сентябри соли 2023 тахти №1823 барои баррасӣ ба Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба илм, маориф, фарҳанг ва сиёсати ҷавонон, инчунин дигар кумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Оли ва барои ҳуҷуқи ба Раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Оли барои пешниҳоди ҳуҷуқи супорида шуда буд. Кумитаҳои Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ мебошад. Аз ин лиҳоз, аз шумо, вакилони арчманд, хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи қонуни мазкурро ҷонибдорӣ намуда, ба тарафдорӣ он овоз диҳад.

РАИС: - Сухан ба муовини вазири молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Қурбонӣ Сарвар Собир дода мешавад. Марҳамат.

Бо мақсади ба талаботи моддаи 57-и Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ намудани меъёриҳои қисми 3-и моддаи 36 қонун вобаста ба ҳуҷҷатҳои банақшагирии стратегӣ ба талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи банақшагирии стратегӣ ва дурнамосозии давлатӣ» мутобиқ карда шавад.

Лоиҳаи қонуни зикргардида кумитаҳои Маҷлиси намояндагон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи Маҷлиси намояндагон бо пешниҳоди ҳуҷуқи қонибдорӣ ва ҳамчунин, 60 тақлиф пешниҳод намуданд, ки аз онҳо 25-то қабул, 16-то қисман қабул ва 19-то қабул нашуд.

Лоиҳаи қонуни мазкур ба моддаи 60-и Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ мебошад. Аз ин лиҳоз, аз шумо, вакилони арчманд, хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи қонуни мазкурро ҷонибдорӣ намуда, ба тарафдорӣ он овоз диҳад.

РАИС: - Сухан ба муовини вазири молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон Қурбонӣ Сарвар Собир дода мешавад. Марҳамат.

Сарвар ҚҶРБОНИЁН:
- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»» бо мақсади мукамалгардонӣ ва идоракунии босамарӣ низоми молияи давлатӣ таҳия гардида, тағйироту иловаҳои табиқи он воридшаванда раванди низоми идоракунии молияи давлатиро танзим менамояд.

Дар ин раванд, яке аз санадҳои меъёрии ҳуқуқии асосие, ки соҳаи молияи давлатиро фаро гирифта, ҳар як меъёри раванди буҷетиро дар низоми таҳияи буҷети давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба танзим медарорад, Қарори Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон» мебошад. Бинобар ин, таҳияи лоиҳаи қонуни мазкур, ки барои мукамалнамоеи муқаррароти алоҳидаи он равона гардидааст, иқдоми муҳим ва саривақтӣ арзёбӣ мегардад. Лоиҳаи қонуни мазкур ба Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мухлифат надорад ва аз буҷети давлатӣ маблағгузориҳои иловагиро талаб намекунад. Аз ин рӯ, аз шумо, вакилони арчманд, бо эҳтиром хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи пешниҳодшударо дастгирӣ ва қабул намоед.

РАИС: - Ба маърузачӣ савол ҳаст?

Боз кӣ хоҳиши баромад кардан дорад? Нест.

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»» ба овоз монда шуда, қабул шуд.

Лоиҳаи Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи молияи давлатии Ҷумҳурии Тоҷикистон»» ба овоз монда шуда, тасдиқ гардиб.

РАИС: - Ба баррасии масъала «Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи барҳамдиҳии ташкилотҳои қарзӣ»» шурӯъ менамоем.

Сухан ба муовини раиси Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба иқтисод ва молия Дӯстмуродзода Сурайё дода мешавад. Марҳамат.

Сурайё ДҶСТМУРОДЗОДА:
- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи барҳамдиҳии ташкилотҳои қарзӣ»» бо тартиби ҳуқуқи ташаббуси қонунгузорӣ аз тарафи аъзои Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Ш. Ҷамъазода, А. Вализода ва С. Абдурахмонзода пешниҳод гардидааст. Лоиҳаи қонуни мазкур бо мақсади истифодаи истилоҳот, бо назардошти услуби ягонаи забони давлатӣ, бартарфат намудани норасоию мухлифатҳо, тақмили

мазмуни меъёриҳо мутобиқ ба талаботи техникаи ҳуқуқҷодкунӣ таҳия ва пешниҳод шудааст. Дар лоиҳаи қонун пешниҳодҳо вобаста ба муқаддима, қисмҳои дахлдори моддаҳои 1, 3, 6, 7, 13, 17 ва 58 пешниҳод гардида, ки хусусияти муайянкунандаи дошта, калимаҳо саҳеҳ ва яхела гардонидна шудаанд. Лоиҳаи қонуни зикргардида кумитаҳои Маҷлиси намояндагон, Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи Маҷлиси намояндагон дар ҳуҷуқи пешниҳоднамудаашон ҷонибдорӣ ва ҳамчунин, 39 тақлиф пешниҳод намуданд, ки аз онҳо 22-то қабул, 9-то қисман қабул ва 8-тош қабул нашуд.

Лоиҳаи қонуни мазкур ба моддаи 60-и Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва талаботи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон мутобиқ мебошад. Аз ин лиҳоз, аз шумо, вакилони муҳтарам, хоҳиш менамоем, ки лоиҳаи қонуни мазкурро ҷонибдорӣ намуда, ба тарафдорӣ он овоз диҳед.

РАИС: - Ба маърузачӣ савол ҳаст?

Боз кӣ хоҳиши баромад кардан дорад? Нест.

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи барҳамдиҳии ташкилотҳои қарзӣ»» ба овоз монда шуда, қабул шуд.

Лоиҳаи Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйироту иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи барҳамдиҳии ташкилотҳои қарзӣ»» ба овоз монда шуда, тасдиқ гардиб.

РАИС: - Ба баррасии масъала «Дар бораи лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи собиқадорон»» оғоз менамоем.

Сухан ба узви Кумитаи Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои иҷтимоӣ, оила ва ҳифзи саломатӣ Холмаҳмадзода Солеҳа дода мешавад. Марҳамат.

Солеҳа ХОЛМАҲМАДЗОДА:
- **Мухтарам Раис, Раёсат, вакилони арчманд ва ҳозирини ғиромӣ!**

Лоиҳаи Қонуни Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи собиқадорон»» бо тартиби ҳуқуқи

ташаббуси қонунгузорӣ аз тарафи аъзои Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон Р. Аҳмадзода, Р. Муқимӣ, Ф. Додхудо, М. Мирзозода ва Ҳ. Раҷабзода бо мақсади мукамалгардонии қонуни амалкунанда ва мутобиқ намудани он ба талаботи қонунҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ», «Дар бораи маориф» ва «Дар бораи забони давлатӣ» зарур меоданд. Бинобар ин, аз шумо, вакилони арчманд, бо арзи эҳтиром хоҳиш менамоем, ки ба ҷонибдорӣ қабули лоиҳаи қонуни мазкур овоз диҳед.

РАИС: - Ба маърузачӣ савол ҳаст?

Боз кӣ хоҳиши баромад кардан дорад? Нест.

Лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи собиқадорон»» ба овоз монда шуда, тасдиқ гардиб.

Лоиҳаи Қарори Маҷлиси намояндагони Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи қабул кардани Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Оид ба ворид намудани тағйиру иловаҳо ба Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи собиқадорон»» ба овоз монда шуда, тасдиқ гардиб.

РАИС: - Вакилони муҳтарам, ҳозирини ғиромӣ!

Масъалаҳое, ки ба рӯзнамаи ҷаласаи пешбинӣ гардида буданд, баррасӣ шуданд. Доир ба рафти ҷаласа эроду пешниҳод ҳаст? Нест.

Барои иштироки ғазалонашон изҳори миннатдорӣ намуда, ҷаласаро пӯшида эълон менамоем.

тақлиф қисман ва 5 тақлифи дигар қабул нагардид.

Дар асоси тағйиру иловаҳои пешниҳодгардидаи лоиҳа ба ном, қисмҳои якум ва дуюми моддаи 9 ва матни моддаи 11, мутаносибан вазифаҳо, ҳуқуқҳо ва қафолатҳои собиқадорону ташкилотҳои онҳо муқаррар гардида, дар баробари дигар субъектҳои ҷойдошта, иштироки мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот дар ҷунин муносибатҳо низ пешниҳод шудааст.

Бо мақсади таъмини мутобиқгардонии меъёр ба қонунгузори амалкунанда дар сархати дуюми қисми дуюми моддаи 13 ва матни қонун калимаи «қаламрави» ба калимаи «худуди» иваз карда шудааст. Дар ин рафид, барои аз байн бурдани камбудҳои ҷойдошта ва минбаъд ҳамчун собиқадорони хизматӣ ҳарбӣ эътироф намудани хизматчиёни ҳарбии Ғарбияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон ба моддаи 19 пас аз калимаҳои «қўшунҳои дохили» аломат ва калимаҳои «,Ғарбияи миллии Ҷумҳурии Тоҷикистон» ворид карда шудаанд. Ба ин монанд, барои собиқадорони мақомоти ҳифзи ҳуқуқ эътироф намудани шахсоне, ки дар вазифаи қаторӣ ё ҳайати роҳбарӣ (аз рӯи аттестатсия) дар мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия адои вазифа кардаанд, бархўрдор гардидаи онҳо ва аъзои оилаашон аз қафолату ҷаброноти давлатӣ буда, ба қисми якуми моддаи 20, матни моддаи 38 ва қисми сеюми моддаи 43 калимаҳои «мақомоти назорати давлатии молиявӣ ва мубориза бо коррупсия» илова карда шудаанд.

Ҳамзамон, барои аз байн бурдани мухлифат дар қисми якуми моддаи 23 рақами «12» ба рақами «13» иваз карда шуд.

Лоиҳаи қонуни мазкур ба моддаи 39 боби 2-и Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва боби 5-и Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ» мухлифат наменамояд. Аз ин лиҳоз, аз шумо, вакилони ғиромӣ, хоҳиш менамоем, ки онро дастгирӣ намоед.

